

SVERIGES FÖRENADE HBTQ-STUDENTER PRESENTERAR

Wannabe

TEMA: VAD HÅLLER VI PÅ MED? OCH VILKA ÄR VI?

Han skriver sadomasochismens historia

När vi dog i Paris

Kissing away the anti-gay

På den medicinska fronten

Intersektioner in action

Gränslandet mellan det tillåtna
och det otillåtna hatet

NR 18

Vi har pappret, var är verkligheten? CAMILLA NYLUNDH	s. 4
På den medicinska fronten CHARLIE OLOFSSON	s. 6
Intersektioner in action MIKA NIELSEN	s. 8
All the queers are white, all the blacks are homophobes, but some of us are brave SISSELA NÖRDLING-BLANCO	s. 12
Religion hjärta hbt	s. 15
Framgångens baksidor - Ett samtal med queerhistorikern Jens Rydström SARA NILSSON & ANNA OLOVSDOTTER LÖÖV	s. 16
Normkritiska reflektioner SARA NILSSON & ANNA OLOVSDOTTER LÖÖV	s. 18
Styrelsen 2010	s. 20
Vad håller ni på med? Arabiskt initiativ / Göteborgs Queerinstitut	s. 22
Han skriver sadomasochismens historia CHARLIE OLOFSSON	s. 24
När vi dog i Paris för att andra skulle få leva LEX BJÖRSMO	s. 26
Recension: Makthandbok PÄR WIKTORSSON	s. 28
Kissing away the anti-gay ANN-KRISTIN FÄGERLUND	s. 29
Studentpanelen CHARLIE OLOFSSON	s. 30
Vad håller ni på med? Amnesty / Interfem	s. 32
Queer på försvarshögskolan SIGRID NILSSON	s. 34
Gränslandet mellan det tillåtna och det otillåtna hatet ANNA GÖTHNER	s. 36

Det här numret av Wannabe fokuserar dagens hbtq-rörelse(r) och vilka personer och frågor som inkluderas och exkluderas i dess verksamhet. Vi undersöker gränsland och överlappningar mellan olika rörelser, identiteter och frågor.

Vem kämpar hbtq-rörelsen (inte) för? Hur ska vi nå våra mål? I vilka sammanhang kan man vara både transman och praktiserande jude? Bör man alltid utnyttja sin yttrandefrihet? Och varför är queerhet ett tecken på svenskhet? Helt enkelt: Vad håller vi på med, och vilka är egentligen "vi"? Det är dessa frågor som utgör grunden för de artiklar som vi presenterar i det här numret av Wannabe.

Vi vill också passa på att avisera vår avgång som chefredaktörer. Under hösten kommer vi att göra vårt sista Wannabe-nummer och vi söker därför efter efterträdare till posten. Om du är intresserad av jobbet eller vill veta mer om vad det innebär, skicka ett mejl till: fej.skantz@hbtqstudenterna.se

Medverkande i Wannabe nr 18

TEXTER

Lex Björsmo, Fabulebbs, Ann-Kristin Fagerlund, Anna Göthner, Mika Nielsen, Sara Nilsson, Sigrid Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Camilla Nylundh, Charlie Olofsson, Anna Olovsdotter Lööv, Pär Wiktorsson

REDAKTION

Camilla Lekebjær, Sara Nilsson, Charlie Olofsson, Anna Olovsdotter Lööv

ILLUSTRATIONER

Sara Granér, Camilla Lekebjær (även omslag och sidan 2)

FOTO

Peter Knutsson, Patrycja Kulka, Martin Loeb, Charlie Olofsson, Linnea Ornstein

LAYOUT

Maria Wallin

ANSVARIGA UTGIVARE

Anna Olovsdotter Lööv, Sara Nilsson

TRYCK

Wallin & Dalholm Boktryckeri AB

KONTAKTA OSS

wannabe@hbtqstudenterna.se

WEBBPLATS

www.hbtqstudenterna.se

POSTADRESS

Sveriges Förenade HBTQ-studenter
Fryshuset, Box 92022
120 06 Stockholm

Upplaga 3000 ex
Juli 2010

Vi har pappret, var är verkligheten?

text CAMILLA NYLUNDH
foto LINNEA ORNSTEIN

Förra gången som jag skrev i Wannabe var tidningens tema förändring. Då var det bara ett par veckor till det att samkönade par skulle få möjlighet att gifta sig och den nya diskrimineringsgrunden könsöverskridande identitet eller uttryck hade precis trätt i kraft. Nu sitter jag här igen, och den här gången har jag Ungdomsstyrelsens nya utredning om unga hbt-personers hälsa i min hand. Utredningen lyfter en hel del oroväckande frågor som t. ex. att trots att samhället blivit allt mer upplyst kring hbt-frågor så visar statistiken ingen nedgång över tid för hatbrott mot homosexuella, bisexuella och transpersoner. Utredningen visar också att var femte ung hbt-person har drabbats av fysiskt våld inom familjen – en siffra som är minst sagt alarmerande.

Det som däremot gör mig glad när jag läser rapporten är att normkritiska perspektiv konsekvent lyfts som arbetsmetod i Ungdomsstyrelsens förslag på främjande metoder.

Normkritiken sätter fokus på normerna som överallt och hela tiden skapar avvikare, och gör normerna till problemet istället för de som bryter mot dem. Det handlar om makt och det handlar om att se sin egen position i det nät av förväntningar, lagar, regler och kulturer som skapar vårt samhälle. Det är ett perspektiv som på många sätt är viktigt i högre utbildning, inte bara i likabehandlingsarbetet, utan också för att säkra utbildningskvaliteten. **Förstår man t. ex. varför det är en dålig idé att designa ett hus med spiraltrappor och smala dörrar så behöver man inte bygga om den dagen en person i rullstol behöver kunna ta sig in och ut.**

Jag gillar också att en statlig utredning heter HON, HEN, HAN, vilket med lite god vilja kan tolkas som ett erkännande av könsneutralt pronomen. Vi

har med andra ord en hel del juridiska rättigheter och fina ord på papper. Vilket osökt för mig in på en av SFQ:s fokusfrågor för året, likabehandlingsplan och inkludering. Gör lärosätenas prydliga likabehandlingsplaner någon skillnad för studenterna?

Normkritiken sätter fokus på normerna som överallt och hela tiden skapar avvikare, och gör normerna till problemet istället för de som bryter mot dem.

Eller blir det bara ett papper som ligger och samlar damm, och är det därför vissa lärosäten struntar i att skriva dem? Hur får vi orden och meningarna i likabehandlingsplanerna att bli verklighet? Det är något som SFQ kommer att arbeta med under året och förhoppningsvis blir det en ingång till att ifrågasätta heteronormativitet på landets universitet och högskolor.

Något som är en konkret del av många av våra medlemmars

vardag är de lokala avdelningarna. Förbundets andra fokusfråga under 2010 är samarbete och erfarenhetsutbyte och målet är att skapa arenor där lokalavdelningarna kan träffas, utbyta erfarenheter och bygga en grund för olika former av samarbeten.

Har en lokalavdelning genomfört en lyckad toalett-dörraktion, där skyltarna gjorts transinklusive, så kankonceptet med stor sannolikhet kopieras. Sedan är

det ju aldrig fel med inspiration och pepp när man för en kamp mot flera olika sammanflätade och samarbetande normsystem.

CAMILLA NYLUNDH är förbundsordförande för SFQ sedan 2009 och har tidigare studerat på Södertörns högskola.

På den medicinska fronten

text & foto CHARLIE OLOFSSON

Medicinsk feministisk front (MFF) arbetar för en läkarutbildning där patienter och studenter inte bemöts utifrån schabloner.

– Det är inte okej att sätta igång och fråga en kvinnlig patient om p-piller. Man kan inte förutsätta att alla är hetero, säger Anna Thulin.

Under ett av gruppens arrangemang om hbt, genus och medicin i slutet av december diskuteras bristerna på läkarutbildningen i Göteborg.

Föreläsaren Anna Westerståhl forskar inom samhällsmedicin och folkhälsa och har sedan 90-talet arbetat för att hbt ska inkluderas i undervisningen.

– När vi pratar om hbt handlar det alltid om sjukdomar. Vi pratar aldrig om heteronormen, som ju är otroligt viktig för att förstå mekanismerna bakom, säger Anna Westerståhl.

Stämningen i salen är frustrerad, många i publiken upplever att det står still.

– Hur ska vi göra? Ska vi gå runt med skyltar och demonstrera? utbrister Anna Thulin från MFF.

I utbildningens likabehandlingsplan står att

genus och mångfaldsperspektiv ska integreras där det är relevant. Anna Thulin konstaterar att många lärare verkar luta sig på detta. När de får kritik hävdar de gärna just att det inte är relevant i sammanhanget.

– Nästan varenda föreläsning innehåller antaganden om oss studenter som vita, heterosexuella cispersoner, säger Tove Nilsson från MFF och fortsätter.

– Läraryrket handlar till stor del om bemötande. Hbt-kompetens och kunskaper kring genus borde vara självklara delar av utbildningen. Det ingår i yrket att vi hela tiden måste uppdatera vår kunskap, men med hbt och genus är det bara stopp.

Utöver föredragen håller Medicinsk feministisk front varje termin en schemalagd lektion om genus och medicin

för nyantagna läkarstudenter.

– Jag är glad att MFF fått möjlighet att hålla föreläsningen, men det känns också som att vi blir ett alibi, sedan finns det inte alls integrerat i resten av utbildningen, säger Tove Nilsson.

– Vi investerar mycket i vår utbildning och har

Den heteronormativa och många gånger sexistiska och rasistiska utbildning vi får i dag leder till en okritisk medicinsk forskning och en sjukvård där människor diskrimineras.

Anna Thulin och Tove Nilsson läser läkarutbildningen på Göteborgs universitet och är engagerade i Medicinsk feministisk front, en grupp för studenter på läkarlinjen i Göteborg.

rätt till en undervisning som ger oss möjlighet att som färdiga läkare bedriva en god vård som är lika för alla. Den heteronormativa och många gånger sexistiska och rasistiska utbildning vi får i dag leder till en okritisk medicinsk forskning och en sjukvård där människor diskrimineras.

Som svar på kritiken av vårdutbildningarna startade Sahlgremska akademien förra året en diskussion om att tillsätta genuslektorer på fakulteten. När förslaget skickades på remiss till institutionerna ställde sig dock flera representanter emot och i dagsläget är det oklart om det blir någon sådan satsning. Anna Thulin tror att

motståndet hänger samman med en idealisering av det naturvetenskapliga och att genus och hbt förknippas med ideologi.

– Det förutsätts att vi behandlar alla lika. Ju mer vi blir medvetna om att det inte stämmer, desto större är chansen att vi som verksamma läkare kan börja göra det.

CHARLIE OLOFSSON jobbar som journalist i Göteborg.

Läs mer om Medicinsk feministisk front på deras webbplats mfffront.se och håll utkik efter kommande arrangemang på deras facebook sida.

Intersektioner in action

Ett samtal om svenskhet, nationella minoriteter och heteronormer

text MIKA NIELSEN

illustration CAMILLA LEKEBJER

Intersektionella perspektiv är populära både inom sociala rörelser och inom forskning. Med andra ord perspektiv som börjar med en utgångspunkt i att maktordningar hänger samman och att analys och politik därför också måste göra det. Vi påverkas helt enkelt inte av heteronormativitet och rasism isolerat från varandra. Istället hänger dessa strukturella förhållanden samman.

I samtal med Simon Holender och Johnny Runnerstam Taikon som är engagerade i både

nationella minoritetsfrågor och hbt-frågor, blir detta tydligt. Den nationella minoritetspolitiken blev ett eget politikområde i Sverige år 2000 efter att riksdagen 1999 beslutat att godkänna ratificeringen av två Europarådskonventioner: ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter och stadgan för landsdels- eller minoritetsspråk. Ramkonventionen innehåller ett åtagande från staternas sida att aktivt skydda och främja minoriteters villkor. Bland annat betonas rätten

att inte utsättas för diskriminering. Ett av språkstadgans övergripande mål är att staten ska skydda och främja minoritetsspråken.

Simon Holender bor i Lund, läser till psykolog och har ett stort engagemang i judiskt religiöst föreningsliv. Bland annat har han varit engagerad i Judiska centret i Lund. Han har också ett stort engagemang i transfrågor. Han pekar på svårigheter att bli bekräftad för flera av sina identiteter samtidigt.

I majoritetssamhället finns

i transaktivismen och i vissa hbt-föreningar en förståelse för och bekräftelse av att han är transperson. Där upplever han däremot att han blir ifrågasatt som troende jude. I judiska rum blir han bekräftad som jude men ifrågasatt som transperson. Miljöerna där hans olika identiteter får plats, förstås och bekräftas på en och samma gång är oerhört begränsade.

Han berättar om en situation som är ett undantag från detta genom att både hans könsidentitet och hans judiska identitet inte bara får plats utan även blir bekräftade. I en synagoga han vanligtvis inte besöker hälsade rabbinen glatt i samband med ett besök. Han kom och välkomnade honom, gav honom med självklarhet en lånekippa, en form av huvudduk eller kalott som bärs i synagogan och vid andra religiösa tillfällen

som är manligt kodad, och placerade den utan att tveka på hans huvud. Den handlingen var oerhört betydelsefull för den dubbla bekräftelse som den innebar. Simon kände sig accepterad, inte som jude *men* trans, eller trans *men* jude, utan som båda två samtidigt.

I den egna föreningen har hans engagemang och kunskaper lett till att det ibland funnits med transperspektiv i diskussionerna. Han har dock också upplevt olika typer av repressalier på grund av sin transidentitet. Det har handlat om att andra inte väljer att kalla honom för hans rätta pronomen eller att han får kommentarer för sitt yttre. Att ha ett könsuttryck som inte godtas som "det rätta" för antingen kvinnor eller män, har väckt reaktioner. Hans erfarenheter av olika positioner har givit möjligheter att förstå

olika maktförhållanden och han säger

- Jag har haft större problem generellt som kvinna än homosexuell inom det judiska föreningslivet. Att vara transsexuell däremot gör mig nog till outcast..

Också Johnny Runnerstam Taikon bor i Skåne. I Malmö närmare bestämt, där han arbetar på ett LSS-boende och är engagerad i RFSU Malmö. Genom sina erfarenheter av att vara rom och homosexuell, märker han precis som Simon av majoritetssamhällets normer kring svenskhet. Från svenskar som inte problematiserar dessa normer, får han inte sällan höra att han inte både kan vara rom och böj. Det kan ses som ett tydligt exempel på att normer och maktordningar hänger ihop. Svenskhet förknippas med det moderna, det jämställda och det

toleranta. Samtidigt kopplas det icke-svenska ihop med exempelvis patriarkala och andra ickemoderna värden. Även om också svenskheden har en tydlig heteronormativ utgångspunkt innebär svensketsnormer föreställningar om att det bara är etniska svenskar som är eller kan vara homosexuella. Något som innebär ett stort osynliggörande. Att Johnny Runnerstam Taikon är homosexuell gör att han av en del uppfattas som "lite mer svensk".

Han berättar vidare att flera romska hbt-personer väljer att inte komma ut som romer i ett svenskt hbt-sammanhang, antagligen på grund av en osäkerhet kring hur man skulle bli bemött i ett svenskt samhälle.

Från romskt håll betraktas Johnny av en del som icke-rom utifrån de föreställningar som just nämndes. Det är svårt att bli sedd som både hbt-person och rom samtidigt.

När det gäller romska

Hbt-frågor är osynliga i den nationella minoritetspolitiken i Sverige. Våren 2009 valde Ungdomsstyrelsen att i en utredning om minoritetskvinnors villkor, helt stryka alla resultat som rör kvinnor som är hbt-personer. Se vidare: <http://www.newsmill.se/artikel/2009/06/25/ungdomsstyrelsen-bryr-sig-inte-om-utsatta-minoritetsgrupper>

sammanhang, upplever inte Johnny att det är möjligt att vara öppen som hbt-person om man samtidigt vill delta i släktens gemenskap till hundra procent.

- Trots vetskapen att jag får offra delar av min romska gemenskap har jag valt att vara öppen. Jag kom ut för släkten i samband med min och min mans förlovning 1995, då var jag 31 år.

Johnny efterlyser att samhälleliga institutioner ges konkreta uppdrag för att arbeta med

frågorna, samhället måste ta sitt ansvar för att främja gruppernas villkor. Han ser ett behov av forum där det är möjligt att vara rom och hbt-person samtidigt och det skulle dessutom behövas insatser som gör det möjligt att söka stöd och råd via internet.

- Det är också viktigt att bidragsgivare ställer krav i samband med att man ger föreningar bidrag, något som naturligtvis inte bara gäller romska föreningar. Men precis som

man ställer jämställdhetskrav på föreningar som får pengar, måste man också ställa hbt-krav.

MIKA NIELSEN har arbetat med utredningar kring nationella minoriteter och makt.

ALL THE QUEERS ARE WHITE, ALL THE BLACKS ARE HOMOPHOBES, BUT SOME OF US ARE BRAVE.

text SISSELA NORDLING BLANCO
illustration CAMILLA LEKEBJER

En av de högst uppsatta personerna inom RFSL uttryckte under ett panelsamtal som jag var på att det idag inte finns *någon* invandrarorganisation som uttalat ett stöd för hbt-communityt. Inte en enda alltså. Vad störikt av honom att säga så, tänkte jag, för det är ju inte sant. Vad menar han? Till att börja med kan det vara bra att reda ut begreppen. Vad är en invandrarorganisation och

vilka är hbt-communityt? Beteckningen invandrarorganisation avser oftast en organisation vars medlemsbas till största delen består av personer med invandrarbakgrund och där själva utgångspunkten för organiseringen har en koppling till detta. Till exempel att man organiserar sig för att förbättra invandrade personers position i samhället, eller för att skapa sociala aktiviteter tillsammans med personer som talar samma modersmål som en själv. Och hbt-communityt? Det är ungefär samma sak fast för hbt-personer.

Så. Varför är det här uttalandet om att det inte finns någon invandrarorganisation som stödjer hbt-communityt så störikt? Helt enkelt för att det osynliggör många människors erfarenheter av och motstånd mot förtryck. Det är ett uttalande som bygger upp motsättningar mellan olika rörelser, utan några nyanser och utan att se till de kopplingar och överlappningar som finns. Genom att ställa invandrarcommunityt och hbt-communityt mot varandra säger man också vilka organisationer som får representera vilka rörelser. Medan hbt-rörelsen antagligen

anses vara liktydigt med sammansättningen RFSL + Stockholm Pride + SFQ (som underförstått *inte* är invandrarföreningar), så får invandrarorganisationerna bli liktydiga med nidsbilden av ett gäng machoföreningar som varken bryr sig om att problematisera sexism eller homo-, bi- och transfobi. De här motsättningarna omöjliggör en identifikation med bägge rörelserna och leder till att hbt-personer och personer som kämpar för hbt-rättigheter per automatik ses som tillhörande den svenska nationen, vi passerar som "svenska" oavsett bakgrund och görs till undantag medan den övergripande bilden av hur en "invandrare" är förblir oförändrad. Invandraren är fortfarande en traditionell och bakåtsträvande person som utgör en fara för den svenska hbt-rörelsen. På samhällsnivå får de här föreställningarna allra tydligast konsekvenser i migrationspolitiken, i till exempel allianspartiernas förslag om hårdare asylregler och svenskhetskontrakt. Men de får också konsekvenser för hur vi formulerar hbt-politiken och dess aktörer. En organisation som ligger mig varmt om hjärtat är Interfem. Det startade som en tankesmedja och resurscenter för kvinnor med utländsk bakgrund, men kallar sig numera för en feministisk antirasistisk tankesmedja och resurscenter. Det är en organisation där allianser med andra organisationer är en central del av verksamheten.

Till hösten 2010 kommer Interfem att anordna en internationell konferens med aktivister och

forskare från olika delar av världen. Konferensen kommer att äga rum i samarbete med Uppsala Pride. Initiativtagarna till Interfem var Rita Creighton och Zakia Khan, nuvarande vice ordförande för Interfem. Rita Creighton föddes i USA 1951 och var verksam inom medborgarrättsrörelsen, gayrörelsen och den feministiska rörelsen i USA och Sverige från 1960-talet fram till hennes bortgång 2007. Hon var med i arbetet med Stockholm Pride och brukade alltid åka längst fram i paraden i Stockholm på sin motorcykel.

En annan intressant organisation är Arabiskt initiativ. Arabiskt initiativ är en organisation som arbetar för att lyfta frågor som berör hbt-personer med arabisk och muslimsk bakgrund i Sverige och för hbt-rättigheter i arabvärlden. Arabiskt initiativ välkomnar alla, men majoriteten av de aktiva har arabisk och muslimsk bakgrund.

Sedan har vi SIOS kvinnokommitté. SIOS är ett samarbetsorgan för invandrarorganisationer i Sverige. I beskrivningen av kvinnokommitténs pågående seminarier ser vi att det "vi kommer att

Rubriken anspelar på antologin *All the women are white, all the blacks are men, but some of us are brave* (red. Gloria T. Hull, Patricia Bell Scott, Barbara Smith, 1982) vars texter kritiserar den amerikanska kvinnoforskningens oproblematiserade vithet.

religion hbt

diskutera hur rasism och intolerans (islamofobi, antiziganism, afrofobi och homofobi gestaltar sig, samt vad vi kan göra för att motverka denna)."

Vad jag vill säga är att dessa personers kamp är exakt vad som osynliggörs i och med gränsdragningen mellan ett "hbt-community" och ett "invandrar-community", samt smutskastandet av det senare.

Kristin Tran påpekar i sin genuskandidatuppsats *Chicana feminism* att queerteorin i Sverige ofta framställt heteronormativitet som enbart en fråga om genus och sexualitet – till skillnad från queerteori i USA som i större utsträckning undersökt heteronormen i relation till rasifieringsprocesser och rasism. Tran frågar sig varför Cherrie Moragas och Gloria Anzaldúas Chicana feminism inte diskuterats i större utsträckning i samband med queerteori i Sverige och nämner queerteoretikern Ian Barnard som säger att många queerteoretiker har "white washed" bilden av hbt-personer genom att uteslutande fokusera på sexualitet och genus. Barnard menar att all politik som endast fokuserar på sexualitet och/eller genus (tex: 'lesbian separatism', 'Queer Nation', 'Lesbian and Gay Studies') kommer att resultera i en vit politik, eftersom det i västvärlden endast är vita människor som har privilegiet att se sin ras som en omarkerad och irrelevant analyskategori.

Att vithet i Sverige ofta är osynligt för vita själva kan illustreras av mitt första möte med Stockholms Pride House-grupp. Det var en träff då Pride Houses verksamhetschefer och alla oss under skulle träffas och lära känna varandra. I väntan på tunnelbanan på väg hem kunde jag inte låta bli att ställa frågor kring rekryteringen

till några av de ansvariga. Jag försökte få svar på vad det var som gav mig en känsla av att vi var en väldigt homogen grupp. Svaren blev – förutom personkemi – att det kunde ha varit värre, samt motfrågan: *på vilket sätt är vi homogena?* Jag kunde inte få fram ett ord om vithet trots att det var det som jag från början hade reagerat på. Jag brukar av feighet dra mig för att diskutera frågor som rör vithet med vita människor som inte själva för ämnet på tal för att annars kan det hända att de känner sig kränkta, blir arga, får skuldkänslor, eller något annat okonstruktivt som jag inte orkar tampas med. Nu behöver ju inte den vita överrepresentationen betyda att den här gruppen är dålig på att arbeta med frågor som rör rasism, inte alls. Men jag tycker att i all försiktighet mot att framstå som mångfaldskramande essentialister som vill ha med olika grupper utifrån tankar om att man är så olika, så måste det också finnas utrymme att fråga sig vilka kroppar som får vara med och sätta agendan för olika politiska rörelser. Det måste vara möjligt utan att förlora maktperspektivet och utan att tillskriva människor säregenskaper eller särperspektiv.

Sissela Nordling Blanco, är 21 år, pluggar politisk retorik på södertörn högskola. Sissela är grundare till Uppsala Pride, aktiv i Interfem, och riksdagskandidat för Feministiskt initiativ.

Under hösten 2009 startade SFQ tillsammans med KRISS, KIM och Sensus projektet "Religion hjärta hbt". Projektet är arvsfondsfinansierat och har syftet att öka förståelsen mellan religiösa samfund och hbt-organisationer.

Målet är att troende hbt-personer ska känna sig inkluderade i såväl religiösa sammanhang som i hbt-communityt. Detta ska uppnås genom möten, dialog och informationsspridning. Grundtanken är att för att skapa ett öppnare klimat behöver såväl religiösa samfund som hbt-organisationer öka sin kompetens om religion och hbt.

Inom ramen för projektet kommer de två projektledarna Göran Christersson och Lina Kurttila träffa företrädare från religiösa samfund och för hbt-organisationer och diskutera frågor kring kunskap, värderingar och arbetsmiljö. Utifrån detta sätts en utbildningsmodell ihop med samtal, föreläsningar och möten som bas. Till utbildningen kommer också ett material tas fram.

Projektet är treårigt och drivs av Sveriges förenade HBTQ-studenter som projektägare och med Sensus studieförbund, KRISS (Kristna studentrörelsen i Sverige) och KIM (Kön, Identitet, Mångfald) som projektpartners.

Projektet vänder sig till samfund inom judendom, kristendom och islam, och hbt-organisationer och söker samarbete med fler organisationer och samfund i Sverige.

Är du medlem i en organisation du tycker borde vara med i projektet? Hör av dig!

Projektledare

Göran Christersson Lina Kurttila
Goran.christersson@hbtqstudenterna.se
Lina.Kurttila@hbtqstudenterna.se
0733-619 737 0704-009 040

Framgångens baksidor

Ett samtal med queerhistorikern Jens Rydström

text SARA NILSSON & ANNA OLOVSDOTTER LÖÖV
foto MARTIN LOEB

– Alltid dessa framåtblickar, jag är för sjutton historiker! säger Jens och skrattar. Vi har satt oss ned för en pratstund om hbtq-rörelsen och dess framtid med Jens Rydström som är queerhistoriker vid Lunds universitet och före detta RFSL-aktivist med ansvar för internationella frågor. Vi är intresserade av hur Jens som följt hbtq-rörelsen historiskt ser på rörelsen idag och vilka frågor som han anser vara dagens viktigaste. Vi hamnar snabbt i ett samtal om samhällets förändring under 1990-talet, då det plötsligt blev fördelaktigt för politiker att arbeta för homorättigheter, och om assimilationens och "homokramandets" pris.

Jens, som forskat om partnerskapslagen, tar den som exempel på hur ökade rättigheter både får positiva konsekvenser, i form av bättre villkor och att samkönade relationer görs mer

vardagliga, men också hur de ökade rättigheterna kan få mindre positiva följder då de leder till ökade krav på att hbt-personer ska anpassa sig och vara "anständiga".

– Nu är det tänkbart för moster Agda att ha ett foto med sina gulliga flatsysterdöttrar på byrån, men samtidigt måste man

Nu är det tänkbart för moster Agda att ha ett foto med sina gulliga flatsysterdöttrar på byrån, men samtidigt måste man fråga sig vad assimileringen gör. Vad är det som går förlorat med den?

fråga sig vad assimileringen gör. Vad är det som går förlorat med den? Och på vilket sätt tvingas vi att anpassa oss? Vad gör vi avkall på i våra liv för att vara till lags?

Vi kommer in på RFSL:s roll. Under AIDS-epidemin förändrades RFSL:s status då organi-

sationen fick HIV-pengar och blev en seriös samtalspartner till staten och olika organisationer. Då tonade man också ner både sexualpolitiskt radikala strömningar och de "karnevaliska" inslagen och började anpassa sig, menar Jens. När RFSL professionaliserades blev det en hel del konflikter inom förbun-

det mellan mer radikala aktivister och de som förhandlade med myndigheterna. I och med genombrottet i massmedierna på 90-talet tonades det politiska ner och homorörelsen blev synonymt med fest och schlager. Paradoxalt gick

det hand i hand med en satsning på vanlighet och familj.

Jens menar att 90-talets "homokramande" har lett till en mainstreaming. Vill man fortsätta bli kramad gäller det att tona ner det som kan väcka anstöt. Tidigare drev man aktivt frågor som polyamori och rät-

ten för "storfamiljer" att registrera partnerskap var på agendan. Nu tonar man ner den typen av frågor som exempelvis utmanar tvåsamheten på grund av risken att de ska användas mot hbtq-rörelsen.

– Jag tror att RFSL har fått tona ner polyamori-frågan på grund av att det används mot RFSL och för att de som vill skada RFSL, som Kristdemokraterna, tar tag i såna här frågor – "titta, snart har vi månggifte, snart får man gifta sig med djur".

Även unga hbt-föräldrar hamnar i denna konflikt mellan att utmana och att anpassa sig.

– De är å ena sidan the vanguard, de som verkligen tar striden ute på dagis och i alla de här institutionerna, å andra sidan är det ett jättehårt tryck på dem att vara vanliga föräldrar – att inte vara för knäppa och tokiga – för att de måste visa att de är precis som vilken mamma och pappa som helst.

Hbt-rörelsen har alltså blivit mer polariserad i takt med att kramandet har ökat och motståndet minskat. Men hur var det då med framtiden, den som vi ville att historikern skulle sitta om?

Jens funderar ett tag och säger sedan att en viktig fråga för hbtq-rörelsen nu och i framtiden är att arbeta med hbt-rättigheter globalt och samtidigt undvika att förstärka en uppdelning mellan "vi" i väst och "dem" i resten av världen.

– Det är väldigt svårt att se sin position, att jag lever här i Sverige 2010 och är delaktig i en lång tradition av att representera andra länder på väldigt entydiga sätt som mindre utvecklade; som antingen sexgalningar eller sexpuritaner, att se var står jag och hur beskriver jag det här? Hur ska vi stenhårt hävda människors rätt att leva sina liv utan att utsättas för övergrepp, samtidigt som vi ska kunna förstå hur olika kulturer gnager

mot varandra och hitta en analys som inte blir kolonial? Det är den största utmaningen. Det är den viktigaste frågan.

SARA NILSSON är nybliven psykolog och fd. vice ordförande för SFQ.

ANNA OLOVSDOTTER LÖÖV bor i Malmö och arbetar som doktorand i genusvetenskap vid Lunds universitet.

Normkritiska reflektioner

text SARA NILSSON & ANNA OLOVSDOTTER LÖÖV
illustration CAMILLA LEKEBJER

Den här artikeln tar sin utgångspunkt i en frustration vi känt de senaste åren över hur diskussioner om förändringsarbete förs inom hbtq-rörelsen. Det som fått oss att reagera är det sätt som det normkritiska arbetssättet inom delar av hbtq-rörelsen har blivit det självklart bästa, och ibland även det enda, sättet att bedriva förändringsarbete på. Normkritiska förhållningssätt och metoder har i hög grad ersatt det som numera betecknas som "toleranspedagogik".

Detta har fått oss att ställa oss ett antal frågor: Vad kan man åstadkomma med en normkritisk utgångspunkt? Vad finns det för begränsningar med det här perspektivet? Vilka röster får höras i den normkritiska kampen?

Men först en liten bakgrund för den som tidigare varken hört orden normkritik eller toleranspedagogik. Normkritiken

har sin grund i queerteoretiska ifrågasättanden av det "normala" och möjliggör en genomgripande kritik av samhället. Den lägger inga krav på minoritetsgrupper att anpassa sig för att bli accepterade av majoriteten. En styrka är att normkritiken inte återigen pekar ut vissa grupper som de "andra" och att den synliggör de fördelar de som tillhör normen har. Dess möjligheter att skapa attitydförändring hos starkt hbt-foba grupper är dock mer tveksamma. Målet är ett samhälle fritt från förtryckande normer och utgångspunkten är att om vi blir medvetna om hur vi utdefinierar andra som avvika så kommer vi att sluta med det. I ett sådant samhälle skulle förtryck som transfobi och rasism inte längre existera.

Toleranspedagogiken utgår från ett socialpsykologiskt antagande om att människor är rädda för det de inte känner

till – det främmande. Genom kontakt och kunskap om det främmande ska detta göras mer likt och rädslan för det ska därigenom minskas. En styrka med toleranspedagogiken är att den kan upplysa om rena sakfel såsom att homosexualitet och pedofili skulle vara samma sak eller att hbtq-personer utgör ett hot mot samhällets fortlevnad. Dess möjligheter att utmana bilden av heterosexualitet som det mest normala är dock mer begränsade och den makt som heterosexuella har att välja att (inte) tolerera hbtq-personer ifrågasätts inte. Toleranspedagogiken önskar ett samhälle där vi förstår att vi inte är så olika. Den gynnar ofta de som är mest "normala" inom den avvikande gruppen medan de som är mest "avvikande" nästan kan ses som ett problem då de "förstärker" bilden av hela gruppen som avvikande.

2004 myntade Gunilla Edemo och Joakim Rindå begreppen queerpedagogik/normkritik och toleranspedagogik i metodmaterialet *Någonstans går gränsen*. Utgångspunkten för queerpedagogik var att tidigare förändringsarbete bedrivits enligt en "toleranspedagogisk" modell, vilken författarna menar är problematisk både utifrån dess utgångspunkter, men också syn på förändring och konkreta metoder.

Vad händer då när normkritiken blir det enda rätta och toleranspedagogiken förkastas? Vi menar att det resulterar i att en viss typ av frågor drivs medan andra frågor hamnar i skymundan. Det får också konsekvenser för vem som inkluderas i hbtq-kampen och för vem som får tolkningsföreträde när kampen ska definieras. Toleranspedagogik riskerar att främst gynna de hbtq-personer som sticker ut minst; den maskulina bögen och flatan som är som en "vanlig" tjej. Normkritik har bättre möjligheter att driva en kamp för könsöverskridare och för hbtq-personer som inte vill leva vanliga svenssonliv och den har potential att förändra synen på kön och sexualitet i grunden. Utifrån enbart ett normkritiskt förhållningssätt finns dock risken att vi kommer missa att driva de frågor som känns mest angelägna för ex-

empelvis de hbtq-personer som lever i en så hbt-fobisk kontext att anpassning för stunden är det enda sättet att överleva. För dem skulle kanske en betoning av likheterna mellan hbt-personer och andra underlätta mer.

Den polarisering som ibland sker idag, när normkritik framställs som bättre än toleranspedagogik och ska fungera i alla situationer, riskerar att osynliggöra både de fördelar som kan finnas med toleranspedagogik och att det kanske också finns helt andra metoder som är effektiva för att nå våra mål. Risken finns också för en hierarkisering där man som hbt-person och aktivist kan föra "fel" kamp om man vill driva frågor med en "toleransig" utgångspunkt. Normkritiken riskerar då att bli en norm i sig där den som saknar det rätta perspektivet blir den avvikande.

Vår förhoppning är att kampen(erna) för förbättring av hbtq-personers livsvillkor inte ska fastna i/reduceras till en kamp om hur förändringen ska åstadkommas utan att de olika metoderna snarare ska få samexistera i det praktiska arbetet – även om de motsäger varandra teoretiskt. Låt oss först tala om vilka mål vi vill uppnå och sen fundera över vilken metod som bäst tar oss dit. Om metoden och våra utgångspunkter får styra målen, utan diskussion kring vad vi väljer bort, finns risken att kampen definieras av dem som har bäst möjligheter att göra sina röster hörda och inte av de (olika) behov som finns. Då riskerar vi att missa mål som är viktiga för hbtq-personer vars röster inte är lika tongivande.

Det enda rätta

Så här gör man

Camilla Nylundh

Ålder: 24
Bostadsort: Stockholm
Sysselsättning: förbundsordförande för SFQ
- Jag vill arbeta med att skapa en sammanhållen organisation där alla känner delaktighet och tillsammans kan förverkliga våra mål för 2010.

Sanna Nilsson

Ålder: 24
Bostadsort: Stockholm
Sysselsättning: Lärarstudent sista terminen och vice förbundsordförande för SFQ
- Jag vill jobba för att öka kontakten och kommunikationen mellan förbundsstyrelsen och lokalavdelningarna. Genom samarbete, erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning inom förbundet tror jag att varje enskild lokalavdelning stärks och på vis lättare kan sprida kunskaper kring normkritik, heteronormativitet och HBTQ-frågor i allmänhet.

Pernilla Johansson

Ålder: 32
Bostadsort: Skövde
Sysselsättning: Studerar till sjuksköterska
- Jag skulle vilja arbeta med precis allt! Särskilt med transfrågor som så gravt eftersatta att det är omöjligt att inte prioritera. Jag tycker även att det internationella arbetet är intressant.

Karin Melin

Ålder: 26
Bostadsort: Born and raised i Skövde men har nyligen flyttat till Göteborg
Sysselsättning: Ledamot i SFQ:s förbundsstyrelse, andre vice kårordförande på Studentkåren i Skövde
- Jag vill arbeta med SFQ's interna organisation och även vara en tydlig kontakt ut mot lokalavdelningarna. Min önskan är att göra det lättare för SFQ som helhet att ta del av och följa förbundsstyrelsens arbete.

Matilda Lindgren

Ålder: 28
Bostadsort: Stockholm
Sysselsättning: Läser masterprogram i genusvetenskap på Södertörns högskola
- Jag vill utveckla och aktivt diskutera SFQ:s visioner, vidga utrymmet och kunskapen kring antirasistiska frågor inom hbt- och studentpolitiken och verka för samarbets- och kunskapsutbyte internationellt. Jag vill också verka för att den nya hemsidan ska vara ett forum som underlättar kommunikation, närhet och delaktighet mellan förbundets medlemmar.

Simon Holender

Ålder: 33
Bostadsort: Lund
Sysselsättning: Psykologstudent
- Jag vill framförallt jobba med tillgänglighet för funkisar och att inkludera lokalavdelningarna mer.

Lex Björsmo

Ålder: 22
Bostadsort: Linköping
Sysselsättning: Pluggar genusvetenskap och språk
- Jag vill arbeta med att integrera lokalavdelningarna och riksförbundet, SFQ ska kännas som en del av alla lokalavdelningar. Jag brinner särskilt för transfrågor och jämställdhet.

Viola Arvidsson

Ålder: 21 år
Bostadsort: Umeå
Sysselsättning: Läser genusvetenskap.
- Jag vill arbeta med att utveckla SFQ:s administrativa uppbyggnad för att underlätta verksamhet på både lokal- och nationell nivå. Ekonomi och finansiering ska vara två peppande ord fyllda med optimism!

Fej Skantz

Ålder: 23
Bostadsort: Tensta/Norrtälje
Sysselsättning: Arbetar som sjuksköterska samt läser genusvetenskap och folkhälsa.
- Jag vill arbeta med tillgänglighet på så många plan som möjligt. Genom detta tror jag att hela världen kan bli bättre - att se att alla individer har sina kamper och att vi tillsammans kan bli starkare. För mig är tillgänglighet ett långt bredare begrepp än att ta sig upp för en trappa!

Micael Sverkersson

Ålder: 25 år
Bostadsort: Växjö
Sysselsättning: Administratör vid Linnéuniversitetet
- Jag vill vara med och se till att SFQ fortsätter att vara en fantastisk förening samtidigt som den utvecklas. Varje dag blir människor trakasserade för något som de bara är - så länge världen ser ut så finns mycket att kämpa för!

Cinna Gärdenfors

Bostadsort: Lund
Ålder: 24
Sysselsättning: pluggar nationalekonomi
- För mig är SFQ till stor del den avdelning jag själv är aktiv i, och huruvida den kommer att läggas ner eller annars utvecklas under 2010. Därför deltar jag som styrelseledamot i ett projekt som går ut på att besöka lokalavdelningar och se hur vi jobbar, samt att ta reda på hur det går att hitta pengar till lokalavdelningarnas verksamhet.

Bernd Gädtke

Bostadsort: Umeå
Sysselsättning: Studerar pedagogik vid Umeå universitet
- En viktig fråga för mig är hur trans kan bättre integreras i vårt samhälle och hur det är att vara hbt-person i mindre städer och byar.

foto LINNEA ORNSTEIN

Vad håller ni på med?

Olov Kriström, värdinna för Göteborgs Queerinstitut

Vad håller ni på med?

- Göteborgs Queerinstitut är ett öppet aktivistnätverk som verkar för att störta heterosamhället i gruset och på dess ruiner bygga en ny värld där jämlikhet råder. Vi arbetar framförallt med att skapa, samla och sprida sexualrevolutionära begär, uttryck och erfarenheter och bygger gärna allianser med dem som vill ungefär detsamma som vi. Den praktiska verksamheten formas av alla som är med.

Vilka frågor är aktuella?

- Som exempel på våra senaste aktiviteter kan nämnas våra interventioner under HBT-festivalen i Göteborg. Vi samlade det största blocket i den avslutande Regnbågspromenaden, en markering i svart där vi ville politisera frågan om parader och dessas funktioner. Det blev också en kupp på scenen där ett par som skulle viga istället höll ett protesttal mot äktenskapsnormer och för fler möjligheter till mångfaldiga relationer. Framöver är det tal om läsegrupp kring intersektionell och queer marxism, någon sorts fysisk mötesplats i form av café och det årliga firandet av Heterohatets Dag. En förenande tanke bakom alla dessa frågor är att skapa forum för samtal för att kollektivera såväl lust som hat. Samtidigt vill vi också arbeta för en kollektiv förändring av de strukturer utanför oss som sätter gränserna för våra liv.

Vad är nästa steg för hbtq-rörelsen?

- Den rörelse vi är en del av tar hela tiden kliv åt alla möjliga håll, helst samtidigt och i motsatta riktningar. Det är viktigt att ifrågasätta föreställningen om olika steg som tas efter varandra, eftersom maktordningar ofta hänger ihop. Det bästa alla kan göra att utgå från de situationer de själva befinner sig i och se hur det på bästa sätt går att skapa nya allianser, nya levnadsmöjligheter och nya arenor för motstånd och möten. Från vår horisont tänker vi då att just ett konkret rum för att kunna samlas vore bra, för att skapa kontinuitet och nå utanför de redan invigdas krets.

Ali Albasri, Arabiskt initiativ

Vad håller ni på med?

- Framförallt arbetar vi med att bekämpa olika typer av förtryck baserad på kön, sexualitet, etnicitet och religiös bakgrund. Syftet är att främja inkluderingen, delaktigheten och inflyttandet av hbt-personer med invandrarbakgrund och i synnerhet med arabisk och muslimsk bakgrund. Vi arbetar också för att vara en mångkulturell mötesplats för hbt-personer genom att bl.a. anordna fester. Internationellt vill vi lyfta mänskliga rättigheter och hbt-rättigheter och samarbeta med andra hbt-grupper.

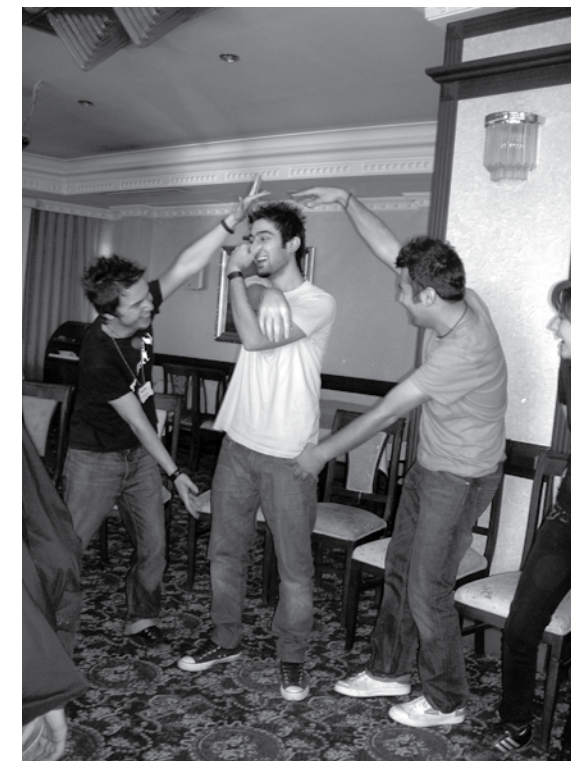
Vilka frågor är aktuella?

- Just nu driver vi ett samverkansprojekt kring hbt-flyktingars situation. Vi har sedan vi startat kommit i kontakt med många hbt-personer som är nya i Sverige och känt att vi måste göra något för den gruppen. Syftet med projektet är att utbyta erfarenheter mellan olika aktörer som på ett eller annat sätt kommer i kontakt med hbt-personer som emigrerat till Sverige och titta på om det går att samverka för att förbättra situationen för gruppen hbt-flyktingar. Många immigranter har en svår situation och får inte den hjälp de behöver, särskilt hbt-personer.

Vi planerar också en stor fest på Prideveckan som ska spela orientalisk, latino och eurovision music. Vi har tänkt vara på Södra teatern. Vi kommer också att ha två samtal på Pride House, det första är om heder och kulturrasism, och det andra om makt och inflytande inom hbt-samhället. Där kommer SFQ:s ordförande att vara med.

Vad är nästa steg för hbtq-rörelsen?

- Om du frågar mig så är det att arbeta för en anti-rasistisk hbtq-rörelse som är mer inkluderande för hbtq-personer med andra etniska ursprung och som bättre når ut till de mest utsatta hbtq-personer som inte talar svenska och som idag är exkluderade bland annat p.g.a språkliga hinder och som har svårt att göra sin röst hörd bland myndigheter och institutioner. En annan viktig utmaning är att samarbeta och föra en aktiv hbtq-politik och motverka homofobi bland invandrargrupper i Sverige.

HAN SKRIVER SADOMASOCHISMENS HISTORIA

text CHARLIE OLOFSSON

illustration CAMILLA LEKEBJER

Det tog nästan tio år för Kim Herburt att bestämma ämne för sin avhandling. Nu är han igång med kartläggningen av sadomasochismens historia i Sverige, men många spår är för alltid utsuddade.

– Bevisen försvinner och därför är det så viktigt att den här historien skrivs.

Kim Herburt började som doktorand i historia vid Stockholms universitet redan 1996, men först nästan tio år senare bestämde han vad avhandlingen skulle handla om.

– Jag gick till min handledare och beklagade att det tagit så lång tid men fick till svar att det kanske var just den tid som universitetet behövde för att kunna

ta sig an ämnet.

– Det är inte säkert att jag hade kunnat få bra handledning för tio år sedan. Sedan dess har queer etablerats som begrepp inom akademien och historisk sexualitetsforskning har slagit igenom.

Kärnan i avhandlingen är att kartlägga hur RFSU:s förhållningssätt till sadomasochism har förändrats sedan organisationen grundades på 30-talet.

RFSU har arbetat med frågor som rör BDSM-utövares rättigheter sedan 2007 och var med och tryckte på när Socialstyrelsen 2009 beslutade att ta bort sjukdomsklassificeringen av sadomasochister, fetischister och transvestiter. RFSU:s arkiv berättar dock om

en helt annan inställning. Så sent som på 80-talet tog organisationen kraftfullt avstånd från sadomasochismen.

– Inom andra vågens feminism beskrevs sadomasochism som en felaktig och icke önskvärd sexualitet och de tankegångarna vann starkt gehör inom RFSU, säger Kim Herburt.

– Man tänker sig nästan alltid sadisten som en dominant man och masochisten som en underordnad kvinna och utifrån den föreställningen beskrivs sadomasochism som ett tecken på en könsojämlig sexualitet.

Kim Herburt kämpar med att kartlägga den tidiga BDSM-rörelsen i Sverige, men det är svårt att spåra rörelsen längre tillbaka än till 1975, då SLM och Club Sunrise bildades. De tidiga grupperna förde knappast mötesprotokoll och många av medlemmarna finns inte längre kvar i livet.

– Bevisen försvinner och därför är det så viktigt att den här historien skrivs. Jag är till

exempel övertygad om att det fanns sällskap tidigare som åkte till Berlin och röjde loss på klubbarna där, men än har jag inte lyckats belägga det.

För att få en bild av majoritetssamhällets inställning till sadomasochism analyserar han definitioner i svenska uppslagsverk från slutet av 1800-talet fram till 2000-talet.

– Det finns en stark oro för att sadomasochism ska vara allmänfarligt. Uppslagsverken gör kopplingar till misshandel och lustmord, det förutsätts att det ska leda till våld mot någon som inte är med frivilligt, säger han och konstaterar att uppslagsböckerna var en ännu viktigare källa till information innan internet kom.

– Utifrån det som stod där bildade folk sin uppfattning om världen och om sig själva.

Beskrivningarna i uppslagsverken är för det mesta ifrågasättande och negativa, men under 60-talet förekommer mer positiva formuleringar. Liksom i RFSU:s arkiv sticker dock 80-talet ut som en tid av backlash. Uppslagsverken börjar göra jämförelser med våldtäkt och uppslagsboken Respons skriver att sadomasochism "inkluderar mord".

– Det finns en bild av att samhället utvecklas mot att bli allt mer liberalt, men det kan man

inte se här, konstaterar Kim Herburt.

Han drar en parallell till en händelse i vintras. Då uppstod debatt kring en barnskötare som fick sparken efter att ha syntts med en mössa av märket "Porn star". Kim Herburt hänvisar till det som ett exempel på hur avståndstagandet gentemot sexualitet som avviker från normen kan ta sig uttryck. Barnskötaren hade arbetat inom förskolan under många år och hade goda referenser, men när förskolebarnens föräldrar såg bilden med mössan på facebook utbröt protester och han tvingades sluta.

– Det visar hur laddat det här är. Samhället tar avstånd från all typ av sexualitet som inte faller inom normen och normen har ingen anledning att ifrågasätta sig själv. hbt-rörelsen har tvingat fram ifrågasättande genom decennier av politiska påtryckningar. BDSM-rörelsen har påbörjat det arbetet genom att driva igenom friskförklaringen men fortfarande återstår att förändra attityder och arbeta fram lagar mot diskriminering.

Våren 2007 beslutade RFSU att organisationen skulle börja arbeta mot fördomar mot sadomasochism och för ett friskförklarande av sadomasochister. Under samma period lades ett liknande förslag fram i RFSU,

men det avslogs med motiveringen att frågan behövde utredas ytterligare.

– Organisationerna valde olika vägar, konstaterar Kim Herburt.

– Kring årsskiftet 2006-2007 remitterade RFSU frågan för vidare utredning. Under tiden har RFSU drivit igenom friskförklaringen.

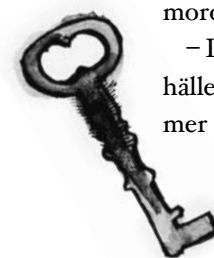
Att hbt-rörelsens relation till BDSM är komplicerad sedan länge visar Andréaz Wasniowskis avhandling *Den korrekta avvikelser: Vetenskapsanvändning, normalitetssträvan och exkluderande praktiker hos RFSU 1950-1970*. Där konstateras att RFSU för att nå framgång för vissa rättighetsfrågor etablerade en bild utåt där homosexuella, utöver sin homosexualitet, framställdes som väl anpassade till normer i samhället. I den idealbilden passade BDSM-utövare inte in.

I samband med RFSU:s kongress i vår ska organisationen presentera utredningen om BDSM och fetischism.

– Det blir intressant att se vad man har kommit fram till om hur man tänker jobba med frågorna framöver, säger Kim Herburt.

Inom andra vågens feminism beskrevs sadomasochism som en felaktig och icke önskvärd sexualitet och de tankegångarna vann starkt gehör inom RFSU.

När vi dog i Paris för att andra skulle få leva

text LEX BJÖRSMO

En vanlig fredag i november åker nio medlemmar ur SFQ till Frankrike.

Det är konferens på gång, ett erfarenhetsutbyte mellan svenska och franska hbt(q)-studentaktivister (vid högre utbildning,) under en veckas konferens i Paris, genom den lokala föreningen EG, Etudions Gayment vid universitetet Nanterre, och SFQ, Sveriges förenade HBTQ-studenter. Temat är Prevention and Heteronormativity.

Efter att sent omsider hittat fram till vårt hostel, möts vi av ett varmt välkomnande och ett otal kindpussar. Vi tycks onekligen ha hittat rätt. Nästa morgon sätts konferensen igång och redan från början märks en stor skillnad. Vi från Sverige kommer från olika lokalavdelningar, från riksorganisationen SFQ, medan de franska deltagarna kommer uteslutande från EG, hbt(q)-föreningen på universitetet Nanterre. Ännu finns inget nationellt nätverk liknande SFQ i Frankrike, och jag kan inte undgå att känna mig privilegierad att komma från Sverige i denna stund.

Varje dag har vi föreläsningar och workshops som hålls av konferensdeltagare, samt en extern föreläsning om organisationen STRASS som arbetar med rättigheter för sexarbetare.

Svenskarna stod för kunskaper i heteronormativitet och hur det påverkar och verkar på alla plan i samhället, och varför det är viktigt att vara medveten om när det handlar om hbt(q)-frågor.

Speciellt viktigt var detta ämne då det inte talas så mycket om i Frankrike, och är så befäst i Sverige.

Parisarna stod för kunskaper om prevention av STI (sexually transmitted infections) och framförallt HIV, samt att sprida information och kunskap kring dessa ämnen. HIV och AIDS är väldigt tabubelagt i Frankrike, fick vi lära oss, och ett av EGs slagord i informationen var att HIV kan drabba alla, inte bara homosexuella.

Vi fick en lektion i preventionsarbete och hur det går till när en skyddar sig, och en inblick i hur situationen för HIV-positiva och fördomar därkring ser ut. Vi fick se olika preventivmedel som femmedor, kondomen för kvinnor, och slickklappar, samt hur en kan tillverka egna slickklappar av en klassisk kondom. Sedan fick vi lära oss hur en kan bli smittad av HIV, vilka områden på kroppen som är känsligast och vikten av att inte bara skydda sig utan att göra det ordentligt.

Första december-World Aids Day - kom, och vi åkte ut till universitetet i Nanterre och deltog i en manifestation. Vi stod på skolgården och delade ut broschyrer och kondomer/femmedorer samt sa snabbt inlärd slagord på franska. Sedan slöt vi upp med ett stort antal föreningar och organisationer och marscherade genom Paris centrala delar i protest mot hur HIV-positiva behandlas i samhället, samt för att uppmärksamma att HIV gäller fler än homosexuella. När vi kom fram till

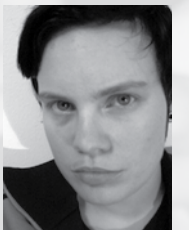
Bastiljen, där en gång det berömda fängelset låg och den franska revolutionen startade, dog alla deltagare i marschen. Det var taktiken "die-in", vilket betyder att alla la sig platt ner på marken och blickstillas låtsades vara döda, för att påvisa det seriösa och förödande i att undvika att tala om HIV och HIV-positiva.

Efter marschen gick vi svenskar och fransmän hand i hand till en liten gaybar med karaoke och sjöng för glatta livet. Det blev den ena makalösa showen efter den andra, och hela gänget klämdes i i den internationellt kända franska meningen "Voulez vous coucher avec moi ce soir".

Slutmålet med konferensen var att skriva en broschyr – ett toolkit för hbt(q)-aktivister inom högre utbildning, med tips och idéer om hur en kan driva verksamhet och konkreta beskrivningar av olika former av aktioner för en bättre högskolemiljö där hbt(q)-studenter är en naturlig del. Temat för broschyren var synlighet, safe spaces och förändring av högskolan/universitetet. Broschyren skrevs på engelska men ska översättas till både svenska och franska, och kommer att tryckas

upp och skickas till de organisationer och personer som behöver, samt spridas hos SFQ och EG.

Under veckan i Paris hände mycket. Framförallt lärde vi oss om situationen för hbt(q)-personer i båda länderna och knöt många vänskapsband och kontakter för framtiden. Situationen för hbt(q)-personer ser mycket olika ut i olika länder, men hur det än är kan vi alltid lära nytt av varandra, och framförallt bistå varandra. För trots alla olikheter en kan hitta, deltar vi alla i samma kamp – kampen för lika rätt och status, mot heteronormativitet, förtryck och fobi och fördomsfulla föreställningar om att HIV är en sjukdom för homosexuella.

LEX BJÖRSMO läser genusvetenskap vid Linköpings universitet och är ledamot i SFQs förbundsstyrelse.

INTERFEM är en feministisk antirasistisk tankesmedja och resurscenter. På www.interfem.se går det att läsa mer och även att ladda ner eller beställa Makthandboken gratis.

Makthandbok – För unga feminister som (be)möter rasism och sexism i föreningslivet

Ilskan är nog det jag gillar mest med Interfems Makthandbok, utgiven 2009 och skriven av Sissela Nordling Blanco, Kristin Tran, Berolin Deniz och Sara Aarnivaara. Det är befriande med ett metodmaterial som inte är så där tillsnällt som metodmaterial kan vara för att så många som möjligt ska ta dem till sig. Författarna kompromissar inte, utan skriver i första hand för antirasistiska feminister – inte för att få fler att bli det.

Kompromisslösheten gör kanske läsekretsen mindre, men öppnar till exempel för möjligheten att ta tillvara på ilskan hos dem som delar erfarenheter av att nonchaleras, förlöjligas och motarbetas. Och ilska kan ju vara en av de bästa drivkrafterna i kampen för ökad jämlikhet. I makthandboken uppmanas inte läsaren att tona ner sig för att vara taktisk, utan att använda sin ilska till att ta rättmätig plats som antirasistisk feminist, särskilt i feministiska sammanhang.

Makthandboken lägger mycket fokus på motstånd. Författarna tar till exempel upp argument som de själva stött på när antirasistiska perspektiv bemötts med oförståelse eller ignorans. Det handlar om argument som tydligt ger uttryck för ett motstånd, men också sådana där mer besvärliga argument som är mer subtila uttryck för

motstånd. Motståndet kan döljas genom att det kläs in i välvilja ("Jag tycker det är obehagligt att prata om vita och icke-vita, vi är ju alla människor") eller genom argument som flyttar fokus från den som egentligen har ansvar och skuldbelägger den som tar upp problemet ("Jag känner mig inte så motiverad till att hålla på med antirasism om du säger att jag är rasist"). Författarna utrustar läsaren med svar och motfrågor till dessa argument, och erbjuder även en analys kring vad som ligger bakom argumenten och hur man kan tänka kring dem.

För dig som Wannabeläsare tänker jag att många av argumenten är bekanta om du är en antirasistisk feminist, men också att du kan känna igen ett motstånd som tar sig liknande uttryck om du arbetat mot heteronormativitet ("Inte ska vi prata om vad människor gör i sängen, det är ju upp till var och en" eller "Numera får man ju känna sig 'fel' som heterosexuell").

I Makthandboken tas också härskartekniker, motstrategier och bekräftartekniker upp. Olika antirasistiska feministröster får plats. Det finns teori, fakta och inspiration. Dessutom innehåller Makthandboken flera pratiska tips för aktivister. Varken teori eller praktiska tips kanske är för rutinerade aktivister, men då tror jag att boken har desto mer värdefull inspiration att erbjuda.

Enligt mig är Makthandboken en unik skrift. Jag skulle gärna sätta den i händerna på antirasistiska feminister, eller över huvud taget normkritiska aktivister, som jag känner. Med dem som behöver övertygas om att det finns förtryckande normer i samhället skulle jag nog inte göra mig besväret.

PÄR WIKTORSSON är fd chefredaktör för Wannabe och fd vice ordförande för SFQ. Pär har företaget Perspektivbyrå och arbetar där som jämlikhetskonsult och utbildare, tillsammans med två andra fd SFQ-aktivister.

Kissing away the anti-gay

What can make grown men afraid to come out of their office buildings? You may not have guessed it but kissing and dancing queers have that affect on Lithuanian parliamentarians.

The kiss-in was a spontaneous reaction to the homo-, bi- and transphobia in Lithuania. Decorated with words like "Straight", "Dyke" and the Lithuanian "Gaidys" - a derogatory word used for homosexuals - and of course the usual rainbow flags, a group of about 15 LGBTQ activists gathered in front of the Lithuanian Parliament to protest the upcoming *Law for protection of minors against detrimental effects of public information*. The law came

into effect in March 2010 and was designed to protect youth against information about homosexuality and other so-called "damaging" information.

The peaceful and norm-breaking group of kissers made headlines in Lithuanian media and sparked both support and resistance among the general public as well as among parliamentarians.

The activists had come to Vilnius from SFQ and from partner organizations in other Nordic countries, Poland and Lithuania to attend a conference given by The Association of Nordic and Pol-Balt LGBTQ Organizations (ANSO).

Ann-Kristin Fagerlund är 26 år, kommer från Sørreisa i Norge och har tidigare arbetat som volontär för SFQ.

foto PATRYCJA KULKA

Studentpanelen

text & foto CHARLIE OLOFSSON

Johan Nordström läser näst sista terminen på affärsjuridiska programmet vid Linköpings universitet.

Vad är affärsjuridik?

– Det är juridik som framförallt reglerar förhållandet mellan enskilda privatpersoner och företag eller mellan olika företag, exempelvis avtalsrätt och arbetsrätt.

Kommer ni in på ämnen som har med hbtq att göra?

– Vi läste två poäng familjejuridik och då lyftes registrerat partnerskap fram. Man kan säga att när det är relevant så lyfts det fram i lightversion.

Tycker du att det borde få mer plats?

– Det ska lyftas fram, men bara när det är relevant. Vi läser inte så mycket humanjuridik så det handlar sällan om människor. Jag har funderat mycket på om och i så

fall hur det skulle kunna lyftas, men ofta så har det faktiskt inte med ämnet att göra.

Vilka tycker du är de viktigaste frågorna för hbtq-rörelsens framtid?

– För SFQ tycker jag att det är viktigt att skapa eller säkerställa att det finns lokalavdelningar vid alla lärosäten. Det skulle innebära att alla studenter kan få viss inblick i hbtq-frågor, även när det inte är relevant som en del av utbildningen. Det är viktigt att uppmärksamma och skapa medvetande om att det finns en heteronorm. Steg två är att gå vidare med hur vi kan göra någonting åt det.

Helena Gudrunsdotter läser lärarutbildningen på Göteborgs universitet och är färdig våren 2011.

Hur mycket pratar ni om hbtq på utbildningen?

– Vid ett fåtal gånger har det berörts i förbifarten, men bara på ett toleranspedagogiskt sätt, som när en föreläsning om mångfald avslutades i stil med “och så finns det ju bögar också”.

Vad får det för konsekvenser?

– Vi får sämre lärare, den vetenskapliga förankringen blir lidande och lärare riskerar att behandla sina elever illa. Man behöver se över hur man talar om olika grupper, vem man talar om som ”vi” och vem man talar om som ”de”. Det har visat sig att utexaminerade lärare skattar sitt yrkeskunnande som lägst på områden som rör att hantera inflytande, mångfald och jämställdhet. Hbt-personer har sämre hälsa rent generellt, har högre självmordsrisk och är dessutom mer utsatta för våld och hot om våld. Allt det här hänger ihop och i det långa loppet tror jag att det skadar individer såväl som samhällsekonomin.

Hur kan utbildningen bli bättre?

– Kunskap om heteronormativitet, sexualitet och hbtq behövs inte bara på biologielektionerna utan hos alla lärare i alla åldrar och oavsett ämne. I dag är dock sex och samlevnad inte ens ett givet kursmoment för biologilärare vilket är märkligt eftersom det varit obligatoriskt för elever sedan 50 år tillbaka. Jag hoppas att

regering och riksdag vågar arbeta för att förslaget till en ny lärarutbildning även ska inkludera hbt, sex och samlevnad och normkritik, något förslaget inte gjort hittills. Sveriges skolminister har gått ut och sagt att han menar att det vore trams att avskaffa heteronormen eftersom ”majoriteten i Sverige är heterosexuella”. Det visar det på hur viktigt det är att fler gör sina röster hörda för att ge såväl lärarutbildningarna som skolministern heteronormskoll.

Vilka tycker du är de viktigaste frågorna för hbtq-rörelsen?

– Jag tror tyvärr inte att skolminister Jan Björklunds bristande kompetens vad gäller heteronormativitet är särskilt sällsynt bland Sveriges beslutsfattare. Om inte ens de förstår skillnaden

mellan heteronormativitet och heterosexualitet så är det inte konstigt att perspektiven saknas på andra samhällsnivåer. Vi måste därför än mer tydligt visa hur normer vad gäller kön, klass, funktionalitet, genus, sexualitet och etnicitet skadar samhället och hur det berör alla. Vi måste också föra fram varför kunskaper om detta är en kompetens som borde vara grundläggande för väldigt många yrken. Jag tror att en bra plats att börja på är att börja ställa krav inför riksdagsvalet.

Vad håller ni på med?

Caroline Andersson, Amnestys HBT-grupp i Göteborg

Vad håller ni på med?

- Vi arbetar med att informera om att hbtq-personers rättigheter är mänskliga rättigheter. Vi jobbar också med att skapa opinion för att på lång sikt förbättra situationen i världen för hbtq-personer.

Vilka frågor är aktuella?

- Vi har haft fokus på Litauen inför HBT-festivalen i Göteborg, och vi var med under Baltic Pride i Vilnius. Under hösten har vi planer på att börja nätverka med andra hbt-grupper inom Amnesty i Europa.

Vad är nästa steg för hbtq-rörelsen?

- Jag tror att det är viktigt att öppna ögonen inåt och inse att det finns normer och fördomar som behöver jobbas bort och ifrågasättas även inom rörelsen. Det är så lätt att vara kritisk utåt men blind för sig själv.

Interfem

Interfem - feministisk antirasistisk tankesmedja och resurscenter

Vad håller ni på med?

- Interfems vision är ett samhälle fritt från diskriminering, med fokus på att kvinnor med utländsk bakgrund blir en erkänd resurs och får större ekonomisk och politisk betydelse på arbetsmarknaden och i samhället.

Vilka frågor är aktuella?

- På sistone har vi varit ute och föreläst en del hos andra organisationer om rasism och andra maktstrukturer i föreningslivet, vilket varit aktuellt i och med Makthandboken vi gav ut i november 2009. Vi har också haft en seminariereserie under våren med bland annat föreläsningar av Tiina Rosenberg och Yael Feiler som talade om antirasism i kultursfären, och Diana Mulinari och Irene Molina som talade om det legitimerade statliga våldet mot vissa grupper i samhället. Ifrah Hassan och Jamina el Hajoui kom och pratade om rasism, sexism och diskriminering kring slöjan, samt Ship to Gaza. I sommar ska vi vara på Stockholm Pride och bjuda in till ett blattese separatistiskt samtal om hur rasism tar sig in i kärlek och nära relationer. Till hösten hoppas vi på en ny seminariereserie samt en internationell konferens i samband med Uppsala Pride.

Vad är nästa steg för hbtq-rörelsen?

- Det vi ser är att det finns ett behov av att lyfta fram antirasistiska perspektiv mer än vad som gjorts hittills för i många hbtq-sammanhang är kunskapsnivån kring detta rätt låg, samtidigt som man anser sig vara väldigt medveten. Man stannar ofta vid enkla konstateranden som att det faktiskt finns rasism i Sverige, samtidigt som man inte är beredd att på allvar ta de praktiska konsekvenserna av det i formulandet av den egna agendan och valen av strategier. Vi måste föra diskussionen framåt och diskutera vad vi ska göra åt det strukturella förtrycket. Vad ska vi göra åt diskrimineringen av transpersoner och ickevita på arbetsmarknaden? Vad ska vi göra åt dagens rasistiska och heterosexistiska migrationspolitik? Hur gör vi det möjligt för papperslösa hbt-personer att organisera sig för sina rättigheter när de inte ens kan komma till Stockholm Pride för att migrationsverket och polisen är där? Det är mycket som återstår att diskutera och ta itu med.

Kristin Tran, ordförande för Interfem och Sissela Nordling Blanco, aktiv i Interfem.

Queer på Försvvarshögskolan

text SIGRID NILSSON

SFQ:s lokalavdelning på Försvvarshögskolan befinner sig ännu i sin linda. Tanken när vi grundade SFQ FHS var framförallt att lokalavdelningen skulle utgöra en form av lobbygrupp. Lokalavdelningen har ännu bara en handfull medlemmar, och vi har i dagsläget inte heller tänkt oss några större sociala sammankomster. Snarare har vi tänkt att lokalavdelningen skall utgöra en kunskapsbank för FHS att hämta kunskap om hbtq-frågor och normkritik ur, särskilt under ledarskapsutbildningen. Vi har upplevt att det finns en stor nyfikenhet inför att samtala kring framförallt mångfald från ledningens håll, men att det kan vara svårt för lärarkåren att veta var den skall vända sig för att hitta kunskap och argument för att diskutera specifikt hbtq-frågor integrerat i undervisningen.

Föreningen HoF, Homo- Bi- och Transpersoner i Försvaret, arbetar med hbtq-frågor inom Försvvarsmakten men vi har dock känt att studerandeperspektivet ibland saknats inom HoF. Vi tänker oss ett samarbete mellan HoF och SFQ FHS, för att i framtiden kunna skapa ett bra klimat både under studietiden och i det fortsatta arbetslivet.

Livet som militär student skiljer sig mycket

från livet som civil sådan. Vi militära studenter bor tillsammans på Karlbergs Slott, där de flesta kurser också hålls. Det ingår i utbildningen att en får ett studentrum någonstans på slottet. Vi bär skoluniform, och de flesta av våra lärare är officerare. Vi äter alltid tillsammans i den gemensamma matsalen. Officersprogrammet sträcker sig över totalt tre år, och under dessa tre år genomförs många olika typer av fältövningar. Vi har bland annat hoppat fallskärm hos Fallskärmsjägarskolan, spenderat många veckor med vinterutbildning i Arvidsjaur och provat på hur förhållandena i en insats utomlands kan te sig under en mycket verklighetstrogen övning på Räddningsverkets anläggningar.

Alumner från FHS skall arbeta tätt ihop med andra människor, både i Sverige och utomlands. Många skall också arbeta med ungdomar, och utbilda dem för insatser i Sverige och världen. Vi vill, med SFQ Försvvarshögskolan, göra vårt för att bidra till den förståelse av andra människor och kulturer som är nödvändig i ett sådant arbete. Diskussionerna på FHS går ofta höga om hur en bra ledare skall se ut och vara, och vi ville, med skapandet av lokalavdelningen, försöka föra in ytterligare ett perspektiv i dessa diskussioner.

Vi har, under vår tid som militära studenter, saknat ett helhetsperspektiv på samtalen om likabehandling och bemötande. De har i huvudsak kretsat kring jämställdhet, men vi anser att perspektivet bör vara bredare än så. Framför allt vill vi diskutera frågor på ett normkritiskt sätt, för att uppmärksamma de normer som råder inom den militära kulturen.

Officersyrket har starka traditioner av att vara exklusivt för män. Officeren skulle tidigare vara "ledare, lärare, fackman och gentleman", enligt en gammal rekryteringsslogan. Det innebär förstås att det fortfarande lever kvar traditioner kring vem officeren skall vara – en man – och vem han skall ha vid sin sida – en kvinna. Tidigare var det också obligatoriskt att vara gift för att få tjänstgöra i vissa befattningar utomlands. I officersutbildningen ingår fortfarande utbildning i etikett – hur en skall föra sig på baler och liknande. Fram tonar en bild av ett mycket heteronormativt system som knappast ens reflekterat över förekomsten av hbtq-personer. Det påverkar vardagen för de hbtq-personer (och vi är många!) som trots allt arbetar och studerar inom Försvvarsmakten och Försvvarshögskolan. Ibland uppstår lustiga situationer – hur skall till

exempel bordsplaceringen på balen se ut, den brukar ju traditionellt sett vara varannan man och varannan kvinna? Ska vi placera ett samkönat par längst ut på kanten? Eller ska vi bryta en så gammal tradition? Frågor av stor dignitet.

Vi vill bredda diskussionen om ledarskap och likabehandling, så att den omfattar mer än jämställdhetsfrågor. Vi vill tala om normer, och hur de påverkar vardagen för studenterna vid FHS, samt visa att hbtq-personer finns överallt.

SIGRID NILSSON är 23 år, har nyligen tagit examen från FHS och gillar att åka longboard.

Gränslandet mellan det tillåtna och det otillåtna hatet

text ANNA GÖTHNER
foto PETER KNUTSSON

Frukta inte är våldsam, en seriemördare dödar sin väg genom romanen. Knivhuggen blir också en symbol för våld i form av hatfullt tal, mer vardagligt, men inte desto mindre smärtsamt.

– Bokens projekt är att se till gränslandet mellan den tillåtna hatfulla yttringen och den otillåtna hatfulla gärningen, säger författaren Anne Holt.

”Det var något med hans röst, något främmande. Hårt, kanske. Annorlunda i varje fall.

– Vem är du? Kan jag hjälpa dig med något?

När han träffade henne med kniven förstod hon att hon hade tagit fel.”

Alla är annorlunda i Anne

Holts senaste roman. De är annorlunda inför varandra och inför sig själva. Det är ett smärtsamt annorlundaskap som beskrivs.

– Känslan av att vara främmande i sitt eget liv tror jag är väldigt utbredd i Norge idag, självmordstalen och den psykiska ohälsan stiger. Vi måste försöka finna ett rum där det är tillåtet att känna sig annorlunda och inte annorlunda på samma gång, säger Holt.

Det Norge som Holt beskriver genomsyras av rasistiska och homofoba strukturer. I Frukta inte skildras hur mordet på en biskop i Bergen tas på stort allvar av polis och media, medan mordet på en kurdisk asylsökande pojke faller i glömska.

I boken beskrivs hur

diskriminering mot homosexuella tar sig olika uttryck beroende på var i samhället personen befinner sig.

– I boken presenterar jag många sätt att leva homosexuella liv på, från den lilla gatu-prostituerade till den mäktiga affärsmannen. I Norge har vi idag homosexuella i väldigt många viktiga positioner, vi har haft en homosexuell finansminister, jag har varit justitieminister, samtidigt tar ungdomar fortfarande livet av sig för att de tror att de är homosexuella, säger Holt.

I boken säger huvudpersonen, kriminologen Inger Johanne Vik, att hatfullt tal hänger samman med hatbrott och Holt är oroad över vad hon beskriver som en ökning av hatfulla yttringar.

– All frihet ska komma under ansvar och att man har yttrandefrihet betyder inte att man har yttrandeplikt. Man måste ta ansvar för sina yttringar, säger Anne Holt.

Hon pratar om en radikaliserad offentlig debatt som svept genom Norge de senaste åren, en debatt där det är de extrema åsikterna som kommer till tals.

– Judiska barn upplever att antisemitismen ökat i kraft, muslimer möter en ökande islamofobi, också för homosexuella har det blivit hårdare och folk tycker att det är så provocerande med transpersoner, de

blir utsatta för våld, hot och hån av andra människor. Jag förstår inte varför att vara annorlunda är så provocerande, vi är ju alla annorlunda.

Holt efterlyser en debatt som präglas av en vilja att mötas, en debatt som inte räds annorlundaheten.

– Jag tror på en skarp och till viss del upphettad offentlig debatt, men jag önskar att vi

Var inte så ärlig, prova att ta hänsyn till andra, prova att visa empati, prova att leva dig in i hur andra har det, var lite försiktig med andra människor.

illustration SARA GRANÉR

38 ska få något ut av debatten. Av debatten efter publiceringen av Muhammed-karikatyerna så fick man en tillspetsning av argumentet att om något är tillåtet att säga så bör det sägas, och det är en förlust för samhället. Självklart har man rätt till det, jag vill aldrig säga att det inte är tillåtet att yttra kränkande saker. Men när ett barn är litet och säger "äsch, jag tycker inte om den här maten", då säger man att du har lov till att säga det, men det är inte artigt. Det

du börjar barnuppfostran med är inte att du ska vara ärlig och att du ska utnyttja din rätt att göra vad du vill. Var inte så ärlig, prova att ta hänsyn till andra, prova att visa empati, prova att leva dig in i hur andra har det, var lite försiktig med andra människor.

Samtidigt som jag intervjuar Anne Holt hålls en demonstration i Oslo mot muslimske Mohyeldeen Mohammads uttalande att det är rätt att stena homosexuella.

– Alla muslimska samfund i Norge har tagit avstånd från hans uttalande. Galna människor finns i alla kulturer, alla religioner, om vi ska bry oss om galna människor då får vi mycket att göra och det är ett problem att det är de extrema yttringarna som får så mycket utrymme i den offentliga debatten, säger Holt.

När Nina Karin Monsen, filosof och författare, i höstas tilldelades Norges största pris för yttrandefrihet, Fritt Ords

pris, var Holt en av kritikerna. Monsen är motståndare till den nya äktenskapslagen som trädde i kraft vid nyår 2009, en lag som jämställer homosexuella och heterosexuella äktenskap, och hon är motståndare till assisterad befruktning för homosexuella. Mest kritiserad har hon blivit för påståendet att barn till homosexuella blir handikappade.

Holt poängterar att hon inte vill bestämma vad Monsen

får och inte får säga, men hon menar att det säger något om tidsandan att hon får ett pris för sina yttringar.

– Jag tror att en av orsakerna till att hon fick priset var att många inom akademien menar att det är fel att homosexuella kan få barn, det var en motreaktion mot de ökade rättigheter som vi har fått. Monsen fick priset "för orädd och konsekvent argumentation", men hennes argumentation är helt spinnvill.

Den är möjligen orädd, det kan jag hålla med om. Jag hade också varit orädd om jag klädde av mig naken och sprang nedför paradgatan Karl Johan, men det hade inte nödvändigtvis varit prisvärdigt.

ANNA GÖTHNER är journalist och statsvetare som gillar att dansa.

BAKSIDAN:

Petra Mölstedt är lyriker och skönlitteraturkritiker. Idkar skörlevnad och motstånd (inte mot växter). PhD i genuskoppling av fanerogamer och saprofyter. Karin Lenke är sångfågeln från Chako Paul City, som även gör en konkurrerande hbt-tidning (Kom Ut) och älskar när det kommer nya program på tv3.

Kicki Renberg, kulturarbetare och reformist. Andas gärna klar, kall luft och förespråkar assisterad befruktning.

Tillsammans är de performancebandet Fabulebbs & the Sensational Stage Dyke. De driver även kursgård i hbtq-miljö och är en omistlig del av den svenska vis-skatten.

Nyfiken på hbtq?

**Välkommen till vår kursgård vid Nobeltorget i Malmö.
Vi bor och äter i gay-miljö.**

Ett axplock ur programmet:

- How to be a gay* 3-day intensive program
- Vi övar lesbiskt minspel – tisdagar 19-21, 10 ggr
- Straight no more! A 5-step program to leave your husband and become a gay* – helgkurs
- Lesbian friendship: is it right?*
- Hbt-metodik inom ljusdesign, introduktion
- Transar du, dansar du? Kom och träffa likasinnade

Prova-på workshops:

- Hur kan vi få ylle att bli mer queer?
- Vi syltar och saftar i drag
- Gayfrigörande dans
- Silversmide och intersektionell analys av Efva Attlings smycken
- Att förföra en quinna – Arja Saijonmaa ritar och berättar

Seminarieserie:

Queer diaspora experience in a post-apocalyptic world, intersectional avantgarde and curating the contraproductive*

Nytt sommaren 2010!

- Frihetlig onani i grupp (en subjektsapell som gör objektet)
- Järnsmide med tribader –uråldriga tekniker nya former
- Heterosexualitet – ett rop på hjälp?
- Fågelskådare och polygam – träffpunkt i gryningen

*** kursen ges på engelska**

Fabulebbs and the Sensational Stage Dykes Kursgårdsproduktion innehar F-skattesedel. För mer information: www.howtobeagay.nu.